

Torsdagen den 11 Marts.

**Nr. 13. Gaardmændene Niels Nielsen og Anders
Nielsen af Hesselbjerg (Hindenborg)**

contra

**Gaardmændene Peder Christiansen og Peder Larsen
af Bakkebjerg m. fl. (Overretssagfører Zeuthen),**

betr. Retten til at tage og oplægge Tang paa nogle Strandlodder.

Kronborg vestre Birks ordinære Rets Dom af 17 Maj 1892: De Indstævnte, Gaardmændene Niels Nielsen, Niels Hansen og Anders Nielsen, alle af Hesselbjerg, bør for Citanterne, Gaardmændene Peder Christiansen og Peder Larsen samt Parcellist Jørgen Nielsen af Bakkebjerg og Gaardmændene Niels Andersen af Kaalsbæk og Anders Nielsen af Unnerup deres Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 August 1894: De Indstævnte, Gaardmændene Niels Nielsen, Niels Hansen og Anders Nielsen, Alle af Hesselbjerg, bør En for Alle og Alle for En til Citanterne, Gaardmændene Peder Christiansen og Peder Larsen samt Parcellist Jørgen Nielsen, Alle af Bakkebjerg, samt Gaardmændene Niels Andersen af Kaalsbæk og Anders Nielsen af Unnerup betale 50 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 15 Oktober 1890, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Høiesterets Dom.

Ifølge kongeligt Reskript af 30 Januar 1895 er Høiesteret bemyndiget til at tage denne Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand ikke maatte befindes at udgjøre summa appellabilis.

Foreløbig bemærkes, at den ene af de oprindelige Indstævnte, Gaardmand Niels Hansen ikke har deltaget i Appellen af nærværende Sag.

Efter de foreliggende Oplysninger maa det antages, at det ikke alene er Beboerne i Blidstrup og Vejby Sogne, men ogsaa andre Omboende, der i en længere Aarrække have benyttet Strandlodderne i førstnævnte Sogn til at indsamle og oplægge Tang. Selv om der nu overhovedet

kunde være Spørgsmaal om at vinde Alderstidshævd for alle og enhver eller en ubestemt Kreds af Personer som Beboerne af et eller flere Sogne paa en personel Raadigheds Udøvelse over en eller flere faste Ejendomme, mangler i ethvert Fald iøvrigt Betingelserne for at antage, at Alderstidshævd i nærværende Tilfælde er vunden, i hvilken Henseende navnlig kan fremhæves, at de paagjældende Strandloddere foranførte Benyttelse, som tidligere ingen Ulemper kunde medføre for Ejerne og derhos var af ganske ubestemt Omfang, ikke kan antages at være almindelig betragtet som en Udøvelse af en Beboerne tilkommende Rettighed. Som Følge heraf, og da der efter Proceduren ikke er Spørgsmaal om Erstatning for det Tilfælde, at de Indstævnte findes uberettigede til den omhandlede Benyttelse af Strandloderne, ville Appellanterne være at frifinde for de Indstævnets Tiltale.

Processens Omkostninger for alle Retter findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Thi kjendes for Ret:

Appellanterne Niels Nielsen og Anders Nielsen bør for de Indstævnets Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betale de Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser ere saalydende: Under Anbringende af, at Citanterne, Gaardmændene Peder Christiansen og Peder Larsen samt Parcellist Jørgen Nielsen, Alle af Bakkebjerg, samt Gaardmændene Niels Andersen af Kaalsbæk og Anders Nielsen af Unnerup efter gammel Sædvane blandt Beboerne i Blidstrup og Vejby Sogne den 29 Januar 1890 paa Stranden udfor Hesselbjerg i Blidstrup Sogn indbjergede og oplagde i Bunker til Tørring og senere Afhentning ialt 50 Læs Tang, hvilken Tang de Indstævnte, Gaardmændene Niels Nielsen, Niels Hansen og Anders Nielsen, Alle af Hesselbjerg, den 31 Januar næstefter retsstridig borttog og tilegnede sig, paastode Citanterne efter erhvervet allerhøjeste Kumulationsbevilling af 4 Juli s. A. ifølge deres endelige Paastand under nærværende i 1ste Instants ved Kronborg vestre Birks Ret procederede Sag de Indstævnte tilpligtede in solidum at betale til Citanterne Erstatning for be-

meldte Tang a 3 Kr. pr. Læs, altsaa 150 Kr., med Renter af dette Beløb 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 15 Oktober s. A., til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst. De Indstævnte paastode sig frifundne samt Citanterne tilpligtede in solidum at betale Sagens Omkostninger til dem, og ved Underrettens Dom blev denne Paastand tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom have Citanterne indanket her for Retten, hvor de gjen tage deres fornævnte Paastand og paastaa sig tillagt Appellens Omkostninger, medens de Indstævnte procedere til Underrettsdommens Stadfæstelse med Tillæg af Appellens Omkostninger hos Citanterne in solidum.

Det er in confesso, at Citanterne paa den af dem angivne Dag indbjergede og oplagde 50 Læs Tang, saaledes som af dem anført, samt at de Indstævnte to Dage efter borttog og tilegnede sig den. De Indstævnte have ikke bestridt, at Beboerne i Blidstrup og Vejby Sogne, til hvilke Beboere saamtige Citanter høre, i mange Herrens Tider, i 100 Aar eller mere, have hentet bl. A. Tang fra Stranden, men Tvisten drejer sig om, hvorvidt de ommeldte Beboere, saaledes som af Citanterne hævdet, herved have erhvervet en ved Alderstidshævd hjemlet Ret til fra Strandbreden udfor Hesselbjerg at indbjerge Tang og oplægge den i Bunker til Tørring og senere Afhentning — saaledes som af Citanterne i nærværende Tilfælde gjort — paa nogen af Hesselbjerg Strandlodder. Det fremgaar af Sagen, at disse Strandlodder ejes dels af de Indstævnte, dels af en ikke indstævnt Trediemand, at det var paa denne Trediemands Lod, at Tangen oplagdes, og at Ejerne ved en thinglæst Deklaration af 11 Maj 1881 have erklæret, at forsaavidt der findes Tang, Vejmaterialier eller lignende udfor Strandlodderne — eller som de i Deklarationen benævnes: Sandlodderne — skal det uden Hensyn til, paa hvis Lod det maatte træffe, være en fælles Ret for Ejerne at opkjøre og oplægge fornævnte Materialier og at bortvise Uvedkommende, der tillade sig dersteds at kjøre eller at oplægge. De Indstævnte have nu til Støtte for deres Paastand væsentlig gjort gjældende, at der formentlig ikke kan være Tale om, at den af Citanterne paaberaabte Alderstidshævd for Beboerne af Blidstrup og Vejby Sogne er vunden, idet Tangbjergningen og Oplægningen af Strandlodsejerne altid kun har været indrømmet de Paagjældende som en Villighed, og idet den ogsaa maa antages at være udøvet af dem i Bevidstheden herom, ligesom en saadan Ret formentlig ikke kan erhverves for et saa ubestemt Indbegreb af Individier som Beboerne af de 2 her paagjældende Sogne, Blidstrup og Vejby. De Indstævnte have endvidere paaberaabt sig til Støtte for deres Paastand, at det formentlig ialfald ikke er godtgjort, at fornævnte Beboere i Alderstid særlig have bjerget og oplagt Tang paa Stranden udfor Hesselbjerg, hvilken Strand kun er en

ringe Del af hele Stranden i Blidstrup Sogn. Det findes imidlertid ved de under Sagen afgivne Vidneforklaringer tilstrækkelig godtgjort, at Blidstrup og Vejby Sognes Beboere, saalangt den menneskelige Erindring rækker, have kjørt ned til den til Blidstrup Sogn hørende Strandbred ogsaa udfor Hesselbjerg og der bjerget og oplagt Tang, og at dette altid har været betragtet som en almindelig Ret for bemeldte Sognes Beboere, uden at de Indstævnte have oplyst, at den er bleven udøvet i Henhold til meddelt særlig Tilladelse fra de paagjældende Lodsejere. Herefter maa den omstridte Tangbjergning ansees hjemlet for Citanterne ved Alderstidshævd, idet der ikke kan gives de Indstævnte Medhold i, hvad de endelig have gjort gjældende, at Alderstidshævden er afbrudt ved de af forskellige Strandlodsejere i Blidstrup Sogn i den senere Tid gjorde Skridt for at hindre oftnævnte, Beboeres Tangbjergning. Der vil saaledes være at tilkjende Citanterne Erstatning hos de Indstævnte in solidum for de 50 Læs Tang, men da Citanterne ikke mod de Indstævnets Benægtelse af, at Tangen pr. Læs havde en højere Værdi end 1 Kr., have godtgjort, at den var af højere Værdi, navnlig 3 Kr., vil der kun kunne tilkjendes dem 50 Kr. med Renter som paastaet. Overensstemmende hermed vil den indankede Dom være at forandre. Sagens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve. Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Nr. 136.

Høiesteretssagfører Lunn

contra

Niels Christian Jensen (Def. Jensen),

der tiltales for Vold imod en Politibetjent i Funktion.

Dronninglund Herreds Extrarets Dom af 23 Oktober 1896: Tiltalte, Arbejdsmand Niels Christian Jensen af Puls-husene, bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Kristiansen, 10 Kr., og til Defensor, Prokurator Kjelgaard, 8 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 23 November 1896: Tiltalte Niels Christian Jensen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Underretten 12